

Új színházépületek Ausztriában

Kultur- und Kongresszentrum Eisenstadt

Húsz hónapos átépítési munka után 2012 novemberében adták át Burgenland felújított és kibővített kulturális központját. A kulturális és szabadidős tevékenységeket szolgáló, korszerű többcélú létesítményben 800 férőhelyes nagyterem, 273 fős kisterem található. A termek oldalfalai megnyithatók, és az

Festspielhaus Erl

2012 decemberében nyitották meg a kis tirol faluban, Erlben az új Festspielhaust. Az új hangversenyterem a 1957–1959 között épített Passionspielhaus közvetlen közelében található.

2010 októberében indult az építkezés, mely a Tiroli Ünnepi Játékok Erl Zeneakadémiája énekesei, zenészei, művészi és műszaki dolgozói összefogásával és a kis falu teljes lakosságával jött létre. Az új, futurisztikus külsejű épületet – mint a kiírt pályázat nyertese – a Delugan Meissl Associated Architects bécsi építésziroda tervezte. A hangversenye-

remben 732 fix ülőhely van, amelyeket 130 mobil székekkel lehet kiegészíteni a többcélú zenekari árok területén. A fával burkolt terem kitűnő akusztikája a Quiring Consultants csapat érdeme. A generálkivitelező a Strabag volt.

Az építész sajátos szimbiózist hozott létre az új fekete tömegű Festspielhaus és a mellette lévő fehér, passiójátékokra készült épületek között. A tiroli hagyományok szerint nyaranta zajlanak a passiójátékok a fehérségével a környezetéből kiemelkedő épület-

Az új Musiktheater Linzben

Az új, impozáns épület – melynek építési előzményeiről és többfunkciós forgószínpadáról már a SZÍNPAD 2012. decemberi számában Borsa Miklós beszámolt – 2013. április 11-én megnyitotta kapuit.

A hatalmas, 180 millió euró költségű épület részletes ismertetésére még bizonyára visszatérünk, most csak a fő jellemzőket soroljuk fel. Az épületben nemcsak klasszikus opera- és balettelőadásokat tartanak, hanem operett-, musical-előadásokat és hangversenyeket is. Az épület méretei azért nőttek meg, mert a hatalmas színpadrendszer közelében helyezték el a díszletgyártó műhelyeket, raktárakat, próbatermeket, irodákat és a nyilvános éttermet, a közönség mélygarázsát is, melyben 270 autó fér el.

A színházterem maximális kényelemmel (1 m-es sortávolság), kiváló akusztikával és

optimális látási viszonyokkal rendelkezik. Normál esetben 970 fős a nézőtér emelkedő zsöllyével és két erkéllyel. Igény esetén a zenekari árok csökkentésével a nézőszám 1130-ra növelhető. A nézőtér térfogata az operaházakra jellemző méretekkel rendelkezik.

A stúdiószínház feketében tartott tipikus „black-box”. A 434 m² alapterületen különféle színpadnéző elrendezések alakíthatók ki a 250 néző számára. A programjában nemcsak stúdió-előadások szerepelnek, hanem gyer-

mekszínház, táncbemutatók, ünnepségek helyszíne is lehet. Az egyik fala megnyitható a foyer felé, ekkor azzal közös teret alkothat.

A zenekari próbaterem a linzi Bruckner Zenekar ideális munkahelye, a színházterem zenekari árkának megfelelő mérettel és akusztikával. A próbateremben azonban 200 néző előtt kisebb hangversenyeket és előadásokat is lehet tartani. Az aranszínben tartott teremben természetesen hangfelvételeket is lehet készíteni.

Szomszédunknál az oktatás és a kultúra fejlesztését fontosnak tartják. Bécsben 12 futballpálya-méretű új építészeti komplexumban kezdi meg a következő tanévet a bécsi közgazdasági egyetem. Több városban, üdülőközpontban adtak át a közelmúltban új színház- és többcélú épületet.

oldalsó terekkel vagy a két terem együtt is használhatók. A harmadik emeleten 120 fős – előadásokra, fogadásokra, esküvőkre alkalmas – elegáns terem található, amely mobil válaszfalakkal három részre osztható. Ezen a szinten még további két tárgyalót alakítottak ki, és itt helyezték el a vendéglátáshoz szükséges kiszolgálóegységeket is. A földszinten a Burgenländische Landesgalerie három nagyméretű kiállítóterme van.

Az épületet a legkorszerűbb technikával szerelték fel. Az egész évben folyamatosan nyitva tartó intézményben évente kétezer rendezvényt tartanak, 250 000 látogatót fogadva. A programok között színházi előadások, gyermek- és iskolai színhátjáték, kabaré, könnyű és komolyzenei koncertek, felolvasóestek, konferenciák, szemináriumok, oktatási programok stb. szerepelnek.

www.bgld-kulturzentren.at

ben, míg a sötét tömegű új épület belesimul a tájba. Télen megfordul a helyzet, a havas tájban szinte eltűnik a világos színű Passionspielhaus, míg a sötét tömegével kiemelkedik az aktív zenei életet biztosító új Festspielhaus. A korszerű technikával felszerelt új épület

és a szükséges infrastruktúra 36 millió eurós építésének és üzembe helyezésének költségeinek legnagyobb részét a Haselsteiner Családi Alapítvány állta. Az osztrák állam és Tirol 8-8 millió euróval támogatta a beruházást.

A Tiroler Festspiele Ertl a Maestro Gustav Kuhn

1997-ben hozta létre. A műsortervben Bach-, Händel-, Mozart-hangversenyeken túl számos Wagner-opera szerepelt. 2007-ben hétnapos Wagner-maraton rendeztek óriási sikerrel. A Wagner-operák bemutatásához nem nélkülözhető a magasfokú színháztechnika. Ezért az új létesítményt is felszerelték korszerű, de csak a legszükségesebb színpadgépészettel és világítási, audiovizuális rendszerekkel.

Az új Festspielhaus a Wagner-rajongók Mekkája lesz, amit már több éve sikeres hangversenyek, operák bemutatásával és most egy korszerű épülettel teremtettek meg. Az ünnepi játékokon túl a zeneoktatást szolgálja.

www.tiroler-festspiele.at

Természetesen a balett, a zenekar és a kórus részére további próbatermek állnak rendelkezésre.

Az operaház előtti parkból megközelíthető nagy foyerben helyezték el a pénztárakat, kávézót, és innen nyílik az étterem is. Az építész-kivitelei terveket az ArchitekturConsult a Dwor-

scha + Mühlbacher Architektennel együtt készítette. A színház- és rendezvénytechnikát a londoni Theatre Projects Consultants és a müncheni GCA Ingenieure AG. dolgozta ki. Az akusztikát dr. Karl Bernd Quiring alakította ki.

A legjelentősebb munkákat végző kivitelező cégek:

Színpadgépészet: Waagner-Biro Austria Stage Systems AG

Raktártechnika: ICM Airport Technics GmbH

Színpadvilágítás: KRAFTWERK Living Technologies International

Audiovizuális rendszerek: SALZBRENNER STAGETEC GmbH – Audio Video Mediensystem

www.landestheater-linz.at

Ismertető cikkek olvashatók a PROSPECT 2013. március és a Bühnentechnische Rundschau 2013. 3. számában.

STAGE Technology for Performing Arts

Hungarian Society for Theatre Technology

4 AGORA PROJECT IN SZEKSZÁRD (by István Horváth)**Szekszárd – Agora project****5 AGORA SZEKSZÁRD** (by László Kerekes)

The reconstructed Babits Mihály Cultural Centre in Szekszárd was opened on 19th August 2013. In addition to the previous Babits Mihály House of Culture, also House of Arts (earlier synagogue) and the park between them were revitalized. This project has been realized with a budget of more than 2.3 billion HUF, financed by the EU and the local government. The building houses a theater with 575 seats, a multifunctional room, training, exercise and rehearsal rooms, a restaurant and café, etc.

Babits Mihály Cultural Centre**8 ARCHITECTURAL CONCEPT** (by Balázs Sulyok)**13 STAGE-MACHINERY SOLUTIONS** (by János Barna)**15 BUILDING LIGHTING CONTROL AND STAGE LIGHTING SYSTEM**
(by Péter Tatarek)**17 AUDIO-VISUAL SYSTEMS** (by Ferenc Molnár)**House of Arts****19 ARCHITECTURAL CONCEPT** (by János Máté)**22 STAGE-MACHINERY SOLUTIONS** (by János Barna)**23 LIGHTING CONTROL SYSTEM** (by Péter Tatarek)**24 AUDIO-VISUAL SYSTEMS** (by Ferenc Molnár)**Open-air****25 CONSTRUCTION OF THE OPEN-AIR THEATRE IN MARGARET**

ISLAND (by Imre Kárpáti)

Report on multiphase reconstruction of the largest open-air theatre of Budapest. This year, stage roofing and auditorium's reconstruction were completed.

28 OPEN-AIR OR STONE THEATRES (by Gábor Mikita)

Is magic of open-air experience fading away? Productions from repertory are performed also on open-air stages – due to missing funds.

Protection of Ancient Monuments**29 VERSAILLES AT THE FRONTIERS** (by Eszter Götz)

Reconstruction of the Marionette Theatre in Fertőd as ancient monument has been finished. In the baroque epoch, it was an aristocratic puppet theatre with splendid stage machinery, as described in documents of that time. Afterwards, it served as granary for the castle in Fertőd for 150 years. Beauty of the building's structure has been preserved, and from now on, concerts are held here.

Education**31 STUDENTS OF AUSTRIAN VOCATIONAL SCHOOL AT EXHIBITION PRO-LIGHT+SOUND 2013****31 MA EDUCATION FOR THEATRE CONSULTANTS****Personalities****32 THE „PROFESSOR” IS 80 YEARS OLD** (by Ferenc Korponai)

We greet doyen of the Hungarian theatre technology, János Schmidt.

Costume Design**34 NÓRA CSELÉNYI** (by Imre Kárpáti)

Talk to costume designer who Jászai Mari prize was awarded on 15th March 2013.

Technology of Projection**37 PROJECTION DAZZLE AND A BAROQUE OPERA** (by Miklós Borsa)**39 CREATION OF VIDEO ANIMATION** (by Zsolt Bordos)

Modern interpretation of the baroque opera of Rameau *Hippolytus and Aricia*, performed at the end of the season, artistically utilized opportunities of video animation in the Hungarian State Opera.

Stage Lighting Design**41 USE OF VIRTUAL SPACES** (by Péter Kiss)

3D design and modelling programs in practice.

Stage Lighting**45 TECHNOLOGY: IS IT THE TAIL OR THE DOG?** (by Steve Terry)

This very exciting keynote address of vice president of ETC on relationship between LED lighting and theatre arts was made on USITT Conference & Stage Expo 2013. It is the Hungarian translation of the article published in TD&T 2013 Spring.

Light Theatre**48 LASER IN THE LIMELIGHT** (by Gábor Mikita)**50 (LASER) SHINY REPETITION**

Interview with the head of Light Theatre opened recently and guitarist of the Keep Floyd band.

50 WHITE... IN COLOUR (by Gábor Mikita)**Technological Novelties****51 PROFESSIONAL AMPLIFIER AS RE-INTERPRETED BY QSC****52 BATTEN CLEW****52 LED WIRELESS MUSIC STAND****52 ROBE ROBIN CYCFX****Set-up****53 CCRYSTAL BAR ON VIENNA OPERA BALL 2013 – WITH GERRIETS TECHNOLOGY** (by Dr. Andreas Paller)**Theatre Architecture****56 NEW THEATRE BUILDINGS IN AUSTRIA**

HIRDETŐINK

Beár Bt.....	30. o.
Bosch Rexroth Kft.	2. o.
Chromasound Kft.	27. o.
Chromasound Kft.	44. o.
Colossal Kft.	47. o.
Elimex Kft.	31. o.
INTERTON Kft.	59. o.

Gerriets Handel GmbH.	55. o.
Hátsó borító.	60. o.
Luminis Kft.	52. o.
Pelyhe & Társa Kft.	52. o.
Roland East Europe Kft.	36. o.
Színpad- és Emelőgéptechnika Kft.	22. o.

A TELJESÍTMÉNYERŐSÍTŐ ÚJRAÉRTELMEZVE

CXD SERIES
FOR INSTALLED APPLICATIONS

PLD SERIES
FOR PORTABLE/PRODUCTION APPLICATIONS

Két új termékcsalád a QSC-től, mely teljesen megváltoztatja az erősítőkről alkotott eddigi képet. Az új PLD és CXD sorozat erős, hatékony és könnyen kezelhető, mely hihetetlen kombinációja az éleljáró technológiának, a QSC legendás megbízhatóságának és természetesen a páratlan hangminőségnek. Látogasson el a qsc.hu weboldalra és tudjon meg többet az erősítőkről.

© 2013 QSC Audio Products, LLC. All rights reserved. QSC and the QSC logo are registered trademarks in the U.S., Europe and 70+ countries.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a SZÍNPAD című, negyedévente megjelenő színháztechnikai szakfolyóiratot.
Előfizettem a 2013. évi 4 lapszámot példányban. Előfizetési díj **3360 Ft/példány**.

példányonkénti ár 2013. évben változatlanul **945,- Ft**.

A korábbi években megjelent lapszámok ára 420,- Ft példányonként.

(A folyóirat korábbi számai korlátozott számban kaphatók, az igényeket csak a készlet erejéig tudjuk kielégíteni.)

Postaköltség: 1 példány negyedévi feladási ára: 260,- Ft
1 példány éves feladási ára: 1060,- Ft

Megrendelő neve:

Levelezési cím:

Számlázási név és cím:

Telefon: E-mail:

Az előfizetési díjat és a postaköltséget csekken átutalással kívánom rendezni.

Dátum: aláírás

A megrendelőlapot a Kiadó címére kérjük eljuttatni:

Magyar Színháztechnikai Szövetség Titkársága

1134 Budapest, Kassák Lajos utca 79. Fax: (+36-1) 329-0841 E-mail: titkarsag@msztsz.hu

MAGYAR
SZÍNHÁZTECHNIKAI
SZÖVETSEG

SZÍNPAD

Előadóművészetek technikája

Ön állandó olvasónk?

Terjessze ismerősi körében!

Fizessen elő lapunkra!

Hirdessen!

www.msztasz.hu

